

# DEBRECZENI ÚJSÁG

**ELŐFIZETÉSI AR:**

<b>HELYBEN:</b>	<b>VIDÉKEN:</b>
Félévre . . . 6 kor. — fl.	Félévre . . . 9 kor. — fl.
Negyedévre. 3 kor. — fl.	Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:  
**THAN GYULA.**

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:**

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

## Gyermekjáték.

Dániel Tibor báró az általános választások idején a deési kerületben fellépett képviselőjelöltnek és 37 szavazattal kisebbségben maradt. Dániel báró „választói“ peticionáltak és ennek a petíciónak a során esett a Kuriának az a szenzációs ítélete, hogy megsemmisítette Teleki Domokos gróf mandátumát, mert az ugynevezett uri választókat a választás reggelén „cognac“-cal traktálta, Teleki Domokost hat hónapra meg is fosztották aktív és passzív választói jogától.

Néhány nap mulva tehát Deésen új választás lesz; az egyik jelölt — természetesen kormánypári és ha nem csalódunk hivatalos jelölt — ismét báró Dániel Tibor, akiről a kormánypárti főkolompos azt írja, hogy az ifju jelölt mellett tüntet a deési polgárság, a kerülethez tartozó

községek, az asszonyok és diákok. Báró Dániel Tibor, a volt keresk. miniszter legifjabb fia szimpatikus megjelenésével és szónoki képességével hódította meg a kerületet. Tavaly még huszárönkéntes volt és Bécsben szolgált, hogy megtanuljon egy kissé németül. Deésen 3 napig küzdött gróf Teleki Domokos ellen és csak 37 szavazattal maradt kisebbségben. Most a volt Teleki- és Dániel-párt vezérémberei vállvetve működnek közre, hogy győzelemre segítsék.

Ezt a dicsbimnuszt megtoldhatjuk még azzal, hogy báró Dániel Tibor még ma sincsen 24 éves, tehát törvény szerint passzív választói joga nincsen és mégis ő lesz a deési képviselő. Ez gyermekjáték, amely ellen törvényes remedium nincsen, de amelyet a közvéleménynek erélyesen visszakellene utasítani.

Most ugyanis az ifju bárót meg fogják választani, de előre-

láthatólag petícióval fogják a választást megtámadni és a Kuriavizsgálat nélkül meg fogja semmisíteni a mandátumot. A leendő képviselő ezt persze tudja és mégis megválasztja magát, mert azt is tudja, hogy március 5-én be fogja tölteni 24-ik évét és a megsemmisítés után ő harmadszor is fel fog lépni és akkor már érvényesen választják meg.

A két első választás csak húza-vona akar lenni, hogy más ne foglalhassa el ezt a kerületet, amelyben a Dániel családnak sok összeköttetése van.

Deésnek tehát egy féléven belül háromszor kell választania, a Kuriának két pert kell tárgyalnia, csak hogy báró Dániel Tibor nagykorúsága első napján már képviselő legyen.

Nem ismerjük a bárót, megengedjük, hogy okos, tanult, derék és bölcs tudós, kiváló ember, csak hogy mindezeknek eddig nem

## Félév.

I.

Estebéd után a fiatal falusi tanító a jólakottság meglegedett hangján mondotta Catulle de Piorat földbirtokosnak, a vendéglátó házigazdának:

— Végre is ezt a nyugodalmat, békés életet igazán nem volna érdemes, telcserélni a nagyváros valamennyi lármája, szines, de idegemészítő szórakozásáért.

Catulle de Piorat így kezelt legalább az arcára komolykodást erőltetni:

— Kedves fiatal barátom, ön mindössze négy hónapja él a falunkban. Azt hiszem, hogy tiz esztendő mulva egész másképp beszél majd, ha ugyan még akkor is faluhelyen fog tanítóskodni.

— Bocsánat, — vetette közbe a tanító — ha én így lelkesedem a falusi csöndért, ennek már csak azért is lehet sulya, mert hisz' négy hóval ezelőttig, amint ön tudja, Párisban éltem. Éppen ez adhatja meg talán az elfogulatlanság értékét a véleményemnek.

Piorat mosolygott:

— Kedves uram, igazán ne vegye sértésnek, ha kettőt mondok önnek. Először is — s ezt félre ne magyarázza — önnek annyit kellett küzdenie Párisban az oklevélért, hogy bizony nem igen akadt pénze a szórakozásra. Másodszor meg, hiszen olyan fiatal ön, hogy még csak ideje sem volt an-

nak a megismerésére, hogy a nagyvárosi életben igen is nagyon sok a fény.

— De hazug fény.

— Nem osztom a nézetét. De jó. Hát hazug fény. Ellenben mégis: fény, amely jól esik a szemnek. És itt? Itt nincs hazug fény. Csak hogy nincs semmilyen fény sem. Nehogy azonban azt higgye, hogy én csak elméletben beszélek így, egy hónap mulva meglátja, hogy párisi lakos leszek.

A másik szolt csak éppen azért, hogy szóljon:

— És a birtokokkal mi lesz?

— Kezeli tovább a nagybátyám. Az is lehet, hogy bérbe adom neki. Még nem tudom. Egyébiránt nyaranta három-négy hónapot itthon fogok tölteni.

A tanító nézésében bátortalanság, de még nagyobb kíváncsiság ugrált:

— Szabad valamit kérdeznem?...

— Nos?

— És Louise de Bathal kisasszony?

— Felelek erre is. Itt született ő is, kis gyermekkorától ismerem. Nem mondtuk sohasem egymásnak, mégis tudjuk, hogy kölcsönös bennünk egymás iránt a rokonszeny. Hogy az én lelkem nem tudott eddig tovább menni a rokonszeny nél — egyszerre felkaczagott Piorat — ennek is ez az agyon-tompító csend az oka, amely teljesen urrá lett a maga monotonosságában Louise kisasszony lelkén. Ugy, hogy valósággal ideges-

lettem, ha arra gondoltam, hogy ez a mindenbe beleegyző, minden szavamat helyeslő nő legyen a feleségem.

A tanító ráhagyta:

— Van ebben a felfogásban sok igazság.

Amint, hogy igazán volt is benne valami, csak hogy az egész nem Pioratnak a felfogása, világnézete volt. Valami vidéki kölcsönkönyvtárnak volt az e őfízetője, ettől kapott a napokban egy kellemetlenül linonádés regényt és ennek hőse nyomán valotta ő egyszerre oly szilárdul a nagyvárosi életéről való nézetekét. A regényhős urnak a bombasztjaiba szerencsésen belelovagolta magát néhány nap alatt. Egyéb baja nem volt neki. Legteljebb csak az, hogy a birtoka szép éviaradékokat biztosított neki, hogy gondtalanul él.

II.

Egy félévet elég lármásan tölthetett de Piorat Pári-ban. Erre nézve nagyon sokatmondó volt ez a sóhajtása:

— Pont félév óta nem aludtam ki magamat.

Az ő vidékéről való urakkal is találkozott és természetes, hogy ezek szívesen bevezették őt abba a társaságba, amelyet a regényhős nyomán ő olyan fényesnek tartott. Sőt annyira bevezették őt, hogy úgy látszott: ott ragad de Jeriamuxék családjában.

De Jeriamux mama özvegyasszony volt,

adhatta tanujelét és a világ az ő nagy tulajdonságairól aligha értesült még, amivel csak azt akarjuk mondani, hogy nem a kerület és az ország gyűlése török magukat utána, hanem ő törli magát utánuk.

Dániel Tibor báró j gát arra alapítja, hogy mágnás és gazdag. Szegény ember meg sem engedhetné magának a háromszoros vászolás luxusát.

Igazán sajnáljuk, hogy nincs törvényes intézkedés, melylyel ilyen játék elé lehetne vágni. A konkrét eset talán siettetni fogja az ilyen intézkedés megtételét. Míg a főrendiházba, ahová a születés viszi a mágnást, nem veszik be a kis-korukat, addig a képviselőházba beforszírozhatja magát a gyermekifjú, ha van hozzá elég pénze.

## ORSZÁGGYŰLÉS.

— A képviselőház ülése. —

A tegnapi ülésnek mégis volt valami toganatja, mert midőn Apponyi az ülést egy negyed tizenegykor megnyitotta, már mintegy száz képviselő és három miniszter volt jelen az ülésteremben.

Az ü és végére két interpelláció van bejelentve. Az egyiket Zbóray Miklós terjeszti elő a magyar ipar- és kereskedelmi-bank dolgában, a másikat Nesi Pál a német nyelvnek az elemi iskolából való kiküszöbölése tárgyában.

Ezután áttértek a költségvetés általános tárgyalására. Az első szónok a Kossuthpárti

Bakó József református lelkész volt, aki érc-es, átható hangon mondta el beszédét. A költségvetést nem fogadja el. A mo-

aki három dologban volt fáradszató: a vendégárasban, vendégségek adásában és a leányáért való lelkesedésben.

A első igen tiszteletreméltó, bár kissé furcsa szokás.

A második tulajdonsága némileg megmagyarázhatatlannak tűnhetett volna fel, pedig nem volt az. Mindössze négyezer frank évi nyugdíjat kapott a köztársaságtól a férje után, de az bizonyos, hogy ezt az összeget fényesen be tudta osztani. Bár egyszerűen, de izlésesen öltözködött ő is, a leánya is, abban meg tisztára zseniális volt, miképp lehet h-tenkint egyszer tíz frankból apró édességekből nagy estét csapni a vendégeinek, olyan estét, ami ötven frankosnak látszik. Ha meg esetleg nem lett volna elég az édesség, arra való volt az ő beszédének a méze, amelylyel lelkesedni és lelkesíteni tudott a leányáért, Susanne kisasszonyért.

Piorat nagyon a határán volt annak, hogy a Jeriaux mama beszédének a mézébe ragad. Ezt ő is sejtette és mi sem természetesebb, mint hogy a család nagyszámu ismerősei: biztossra vették, tudták s már csak a napokat számlálták, mikor üdvözölhetik a jegyeseket.

Piorának egyik este nagy hirtelenséggel eszébe jutott, hogy minden előzetes értesítés nélkül elmege de Jeriauxékhoz. Érezte, hogy ez a látogatás lesz a döntő a jövőre.

narchia hatalmi súlypontja Bécsben van, Ausztria a mi hazánk rovására gazdagodik és terjeszkedik. Magyarország nem más, mint Ausztria kiszípolozott gyarmata. (Helyeslés a baloldalon.) Csak a független Magyarország lehet boldog. Magyarrá kell tenni a hadsereget. A német vezényszót utálja a magyar. Azelőtt a magyar örömmel ment katonának, most sirva megy oda. Magyar vezényszóval és jó bánásmóddal kellene a magyar legényekkel a katonaleletet megkedveltetni.

Követeli a két éves katonai szolgálatot és az önálló külügyi képviselőletet. A kormány nem tesz semmit a földművelő népért, sőt ellenkezőleg nagy adókkal terheli: Az ipar fellendítésére sem tesz a kormány semmit. Míg az osztrák iparcikkék előzönik az országot, addig a magyar ipar sehol sem talál piacot. Követeli a választókerületek igazságosabb beosztását és az adóalap méltányosabb megállapítását. A kormány csak a közös ügyekkel szeret foglalkozni, de nem törődik semmit a kis emberekkel.

Miért nem hajtja végre a kormány az 1848. 20. törvényezikket?

Szólo ezután a tanítók sorsával foglalkozik és adatokkal bizonyítja, hogy mily nyomoruságos azoknak a helyzete. A vasárnapi munkaszünetet épen a kormány nem tartja meg, mert a hivatalnokokat vasárnap délelőtt is dolgoztatja. Ezután a balatoni halászzattal foglalkozik. A kormány a Balaton halászatát néhány gazdag kormánypárti képviselőből álló syndikátu-nak adta bérbe és így mintegy 5000 szegény halásztól vette el a megélhetést. Végül kijelen i, hogy a kormány költségvetését addig nem fogadja el, míg Ausztria ugy nem pusztul el nyakunkról, mint hajdan Jeruzsálem. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Most a kormánypárti

Hollaky Imre állott fel szólásra. Szerinte minden párt egyetért abban, hogy az országban komoly baj van, melyet okvetlenül szanálni kell. A mostani vitában nevezetes momentumot képez a nemzeti-égi kérdés. Szólo és családja a régi Csanádmegyéből való, mely épen a nemzeti-égi kérdés következtében tünt el a térképről. A nemzeti-égi kérdés nagy és fontos problema, melyet úgy kell megoldani, hogy az ország

A szobaleány bevezette őt a szalonba és kis vártatva azzal jött vissza, hogy a hölgyek néhány perc múlva itt lesznek.

Periot idegesen fed-zett fel apró hibákat a szalonban. Hogy: ez a níp nem ide való. A tükör is magassabban lehetne. A rokokó-órát jobban előre kellene hozni.

A másik szobába vezető ajtó mellé került. Tompított beszéd ütötte meg a fulét, nem is hallotta talán tisztán, csak kiérezte Susannenak a hangját:

— Valósággal kétségbeesztő ez a...

A többit nem értette meg a férfi. Végigrándult rajta egy érzés, hogy micsoda férfiatlan az a halgatóság. És megtagadta az akarata a szolgálatot, hogy elmenjen az ajtó mellől.

— Megmondom, előzékeny légy hozzá.

Ez az anya hangja volt.

— De hisz ennek a butának a bárdolatlansága megörjít, ha egy egész életet töltök az oldalán, felelte egy rekedt suttogás.

Összeszorított rikácsoló kacagás szól: — Már megint érzélgős perzeidben vagy. Mit akarsz tulajdonképp? Kiher akarsz farjhez menni? Mi? Ezek közül a megfásult uracsok közül akart választani, akik idejárnak, akiknek ha nem volna birka a szabójuk, hát arra sem volna elég pénzük, hogy egy öltő ruhát a szibvásáron ki tudjanak egyszerre fizetni. Ezek tartanak el egy asszonyt? És ugy, amint te szeretnéd?

fennállása további ezer évre biztosítottassék. A nemzetiségi képviselők most elhangzott beszédei örömmel töltik el, mert látja, hogy meg van a közeledés a nemzetiségek és a magyarság között.

Szólo ezután hosszasan foglalkozik a románoknak a multkori folytatott agitációjával és azt kérdi a nemzetiségi képviselőktől, kik tarthatlan állapotokról beszélnek, hogy a magyarnak jobb-e a helyzete? Azt a tüzet, mely eddig pörkölt bennünket, most másra akarjuk használni.

Lengyel István: Bécsi széletre.

Hollaky Imre: Mindenki a maga izlése szerint, én puliszkára szoktam használni. (Zajos derűlttség.)

Végezetül meleg szavakban felhívást intéz a nemzetiségekhez, hogy a magyarral együtt működjenek a haza javára.

Wilek Frigyes gróf szerint nem lehet tagadni, hogy a gazdasági baj egyik oka a liberálizmus, mert a gyöngét kiszolgáltatta az erősnek és ez tette tönkre a kisipart, ez akadályozta meg a tőkeképződést. Ezért sem viseltetik bizalommal a szabadelvű kormány iránt.

Beszéde folyamán rámutat a pálinka, a szerencs-játék pusztítására s még is a kormány mozdítja elő mind a kettőt, intézkedik velök. Az adóreformot, a földadó leszállítását sürgeti.

Végül hozzájárul Buzáth határozati javaslatához.

Haydin Imre kormánypárti képviselő Veszeloyszky beszédére válaszol, kivált ama részére, amit itt nem mondott el. A nemzetiségi, vagy mint ők mondják, nemzeti párt nem gyökeredik a bizottságban. Mit képvisel itt a négy tót ur? Az értelmiség magyar.

Veszeloyszky: A népet.

Haydin: A tót nép, csekély kivétellel, a magyarhoz ragaszkodik. A tót nemzetiségi mozgalom a történeti multban sem gyökeredik, mert a tótok 48-ban is a magyar zászlók alatt harcoltak. Hurbán vállalkozván csak rablókkel ellenállni. (Ugy van! jobbról Zaj a néppárton.) Azt a népet, a mely magyar nemzeti pántlikát tesz kalapjára, mély tisztelettel említi Kossuth és Deák nevét, holott azt se tudja, mi fán termett a Hurbán és Kollan neve, a felvidék

Az elfojtott rikácsolás egy pillnrtásra abban maradt, hallani lehetett, mint felel reá egy mély szaggatott sóhajtás...

Ismét rezgett az előbbi recegés:

— Érezd magad boldognak, hogy ez a pénzes számár ide pottyant.

Most már nevetett a másik hang:

— Igazad van. Télen itt lakunk majd, nyáron a birtokunkon. Érted? A mi birtokunkon. Butának buta és bárdolatlan ez a kis ur. De majd kinevetem én. Majd...

Többet nem hallott Piorat. Az előszobában lázasan kapta magára a felöltőjét és úgy vetette oda a bámuló szobalálynak:

— Mondja meg, kérem, a hölgyeknek, hogy bucsuzni akarom, megyek állandó tartózkodásra haza. Nem várhattam tovább, mert megy a vonatom.

III.

Csakugy csillogott a tanító arczáról a jól beebédelt ember megelegedtsége:

— Tudtam, hogy visszavágyódik ön ebbe ami kedves falunkba.

Piorat csak dohogta:

— Micsoda tiszte boldogság lesz ez a miénk.

A tanító szemében ott ficáncoltak a kérdőjelek.

Pioratnak ragyogott a tekintete:

— Mához két hónapra Louise de Bathal kisasszony Catulle de Pioraté asszony lesz.

François Coppée.

népét egy pillanatig el lehet ámitani, de a zöme hű marad.

Kimutatja, hogy a tót nemzetiségi program a választás óta hónapról-hónapra szelidült, míg Veszelszky beszédében az egységes magyar nemzetig eljutott.

Rekfléktál a felvidéken most terjedő jelszóra, a cseh tötegyesre, mely Szvatopluk birodalmát akarja visszaállítani. Kapnik-Ujhelyről magáról évente 6 gyermeket szállítanak Prágába. (Nagy zaj a néppárton.)

Lapjuk is van, a Slovensky Lesty, a mely a magyarok ellen a legvérmesebb kifejezésekkel él. Figyelmezteti a kormányt e mozgalomra.

**Rakovszky:** A kozmopoliták ellen tegyen a kormány!

**Hajdín:** Hangsúlyozza, hogy mindnyájunknak egybe kell forrnunk: magyarságban. Veszelszky azért nem fogadta el a költségvetést, mert a tót kulturának a kormány nem áldoz. *Ő éppen ezért* elfogadja, mert nincs benne egy fillér se felvéve erre, ellenben sok van felvéve a felvidéki valódi szükségletek kielégítésére. (Éljenzés jobbfelől.)

Szünet.

Szünet után

**Vertán** Endre Kossuth-párti szólott a költségvetés ellen. Felhívja a kormányt, hogy mentse meg a magyar középosztályt, mely mindig vagyonával és vérével adózott a haza oltárán. Azelőtt a jobbágy fizette a robotot és szerény igényeihez képest meg tudott élni. Most szabad a paraszt, szenvedélyvel űzi az adósságemelést, jelzálogot jelzálogra halmoz és tönkre megy. És mégis furcsa, hogy ily viszonyok mellett a kormány a bevételeket folyton növeli, sőt jelentékeny felesleggel is rendelkezik. Ezt persze csak nyomasztó adókkal éri el, melyek éppen a földmívelőosztályt terhelik leginkább.

Sürgöti az adóreformot. Folyton oly törvények hozatnak, melyekkel az adókat emelik, de sohse olyanok, melyek enyhítenének a földmívelő sorsán. Felolvassa Széll Kálmán 29 évvel ezelőtt mondott beszédét, melyben azt mondta, hogy elérkezett a tizenkettedik óra a bajok szanálására. Azóta elmúlt 29 év és még ma se történt semmi. A költségvetés keretébe nincsenek felvéve azok a feladatok, melyeknek megoldása a legszükségesebb. Egy államnak sohasem lehet feladata, hogy tőkét gyűjtsön.

Ezután a közoktatásunkról szóló annak hiányait a kormány mulasztásának mondja.

Következtek az interpellációk.

### Zboray Miklós interpellációja.

Interpelláció a kereskedelmi és pénzügyi miniszter urakhoz:

1. Mily összeget és milyen czímen élvezett a Magyar ipar- és kereskedelmi bank megalakulásától 1901. december 31-éig az 1890. XIV. t.-cz. alapján?

2. Gyakoroltatott-e valamely felügyelet oly irányban, hogy az adó- és illetékkedvezményeket élvező bank az 1890. XIV. t.-cz. értelmében működik-e? Ha igen, miben állott a felügyelet s ha nem, miért mellőztette a felügyelet?

3. Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy a nevezett bank eredeti rendeltetésétől eltért s meg akarja-e az ügyet vizsgálni s megtenni a szükséges lépéseket, hogy egyrészt az illetéktelenül élvezett kedvezmények visszatéríttessenek, másrészt azok jövőre beszüntíttessenek?

4. Igaz-e, hogy a magyar állam pénzkészletéből 2,400.000 korona a magyar ipar- és kereskedelmi banknál helyeztetett el s történt-e és mily intézkedés, hogy az összeg el ne veszzen?

### Nessy Pál interpellációja.

Interpelláció a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz:

1. Van-e tudomása az igen tisztelt miniszter urnak arról, hogy a budapesti iskolaszékek valamennyi egy ellen, a fővárosi közoktatásügyi bizottság pedig egyhangulag állást foglal a német nyelvnek az elemi iskolából kiküszöbölése mellett.

2. Van-e tudomása arról, hogy ennek daczára a német nyelv oktatása a fővárosi elemi iskolákban zavartalanul folyik, mert a székesfővárosi tanácsnak nincs bátorsága ezen kérdésben állást foglalni?

3. Szándékozik-e az igen tisztelt miniszter ur oly időben intézkedni, hogy a jövő iskolai évben a német nyelv oktatása a főváros összes elemi iskoláiból kiküszöböltessék?

## VIDÉK.

### Rákóczy birtoka magyar kézen.

Hir szerint, Szemere Miklós megveszi Vindischgrätz herczegtől a pataki uradalmat a várral együtt. Így csaknem két évszázad után újra magyar kézre kerülne Rákóczy vára. Az uradalomnak nagy kiterjedésű erdőterülete is van, melynek kihasználása a vidék lakosságára nézve nagy áldás volna.

**Elfogott ékszeresaló.** Miskolcra írja tudósítónk, hogy az ottani rendőrség körözött személyleírás alapján elfogta Fettmann Sándor miskolci faczér pinczért, aki Brassóban a múlt hónap 31-én egy csomó ékszert csalt ki Oreczhovszky brassói ékszerestől és aztán zsákmányával megszökött. Fettmann a brassói ékszereket Weiszlovics miskolci zálogosnak adta el potom áron s a rendőrség éppen alkudozás közben csípte el a furfangos tolvajt.

### Laptámadás a magyarság ellen.

Kirohanás Rákosi Viktor ellen.

— Távirati tudósítás. —

A Berlieni Börzen Courier című napilap heves támadást intéz a magyar parlament egyik kiünösége, Rákosi Viktor ellen, a ki a legutóbbi interpellációjában az orpheumok ellen igen helyesen rámutatott azon bajokra, a melyek a magyarság terjedését gátolják. A támadás nemcsak indokolatlan, hanem arzáatlan is. Rákosi Viktor igazán hazafias szolgálatot tett interpellációjával és igen örvendünk, hogy éleslátásával rámutatott a helyes irányra, mely a magyarság érdekeit hivatva van szolgálni.

A német napi lap jajveszékéséből sejtjük, hogy Rákosi interpellációja a külföldön nem maradt hatástalanul. Ott sejtik, még pedig joggal sejtik, hogy Rákosi Viktor még több ízben is fel fog szólalni azon a visszáságok ellen, a melyet gyámoltalanságunk az idegen nemzetiségekkel szemben eredményezett.

Engedményeink őket merészszé tették és nem akarnak annak tudatára ébredni, hogy engedményeinkkel visszaéltek. Most, hogy Rákosi Viktor a helyzetről felvilágosítja az országot, ők jogszalansággal vádolnak beünket és

orczátlan támadásukban határt nem ismernek.

A Berlieni Börzen Courier többek közt azt írja, hogy elismert dolog, hogy *Magyarországon a magyarság számszerűleg kisebbségben van.*

Tendenciózus hazugság, vagy ostoba tudatlanság ez.

A fejtegetést aztán oly irányban folytatja, hogy jó lesz, ha a magyarok újabb ellenséget nem szereznek.

A képviselőházban ma élénken kommentálták a lap kirohanását és azok a képviselők, kormánypártiak ugy, mint a függetlenségek, a kik a lap támadásáról tudomást szereztek, gratuláltak Rákosi Viktornak, hogy interpellációjával helyes irányra terelte a közvéleményt.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

### § Petíció a kurián. (Távirat.)

A balassa-gyarmati kerületben a volt képviselő, gróf Forgách Antal szabadelvű győzött mintegy 200 szótöbbséggel a szlntén szabadelvű Hanzély Gyulával szemben — Az utóbbinak hivei azonban petícióval támadták meg a választást. A kérvény főképp vesztegetések, de etetés-ítás miatt is kéri a mandátumot megsemmisíteni. Ma foglalkozott a kuria II. választási tanácsa Vavrik Béla elnöklése mellett a benyújtott petícióval.

A vádpontok szerint vagy pénzt kaptak a választók, vagy pedig egyéb ígérettel bírták őket arra, hogy gróf Forgách Antalra szavazzanak. Némelyeknek hivatalt helyeztek kilátásba. Hogy mint folyt az etetés-ítás, arra jellemző a jelszó, amely járta:

— Ehetünk, ihatunk rogyásig, csak azt kell mondanunk, hogy ököreladás áldomását tartjuk.

— Együnk és igyunk hát, amennyi csak belénk fér — mondták megnyugodva a derék választók és folyt heteken át a dorbézolás.

A választás védője főképp azzal védte a megválasztott képviselő ügyét, hogy az egyes esetek nincsenek precize megjelölve a petícióban, de aztán érdemben is foglalkozott a vádakkal.

**§ Tolvaj szolgálóleány.** A debreczeni kir. törvényszék egy tolvaj szolgálóleány bűnügyében tartott tegnapi délelőtti főtárgyalást. Bar Mária a Józsan szolgált Schwartz Gyula kereskedőnél. Amikor valami a kezéigébe került, ellopta és elvitte egy ismerőshez, aki aztán értékesítette a lopott tárgyakat, de végre is kiderült a turpisság és Schwartz Gyula bűnvádi feljelentést tett Bar Mária ellen. A debreczeni kir. törvényszék tegnapi tárgyalta az ügyet, de mivel Schwartz Gyula a leány megbüntetését nem kívánta, Bar Mária ezuttal megsabadult a büntető igazságszolgáltatás kezei közül.

### § A jegyző rágalmozója.

A vámospércsi jegyzőt, Cs Orosz Istvánt egy nyugtalan természetű örökös, név-

szerint *Végyári* Antal azzal gyanúsította, hogy egy elhunyt örökösök végrendeletét az örökösök előtt másképen olvasta fel, mint annak idején a hivatalos közjegyző előtt. Uton-utfélen hirdette, hogy Orosz jegyző valami csalafintaságot követett el a végrendelet felolvasásánál. A jegyző végre megsokalta a rágalmozást és feljelentést tett *Végyári* ellen, mire az ügyészség megindította ellene a büntügyi eljárást. A debreczeni kir. törvényszék *Szöke* István dr. elnöke alatt tegnap tárgyalta ezt az ügyet. A bizonyítási eljárás után, bizonyságok híján *Bálint* Zsigmond kir. ügyész a vádat eljuttatta *Végyári* ellen, mire a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

### A király Budapesten.

— Távirati tudósítás. —

A király tegnap reggel nagy udvari kíséretével külön udvari vonaton a fővárosba érkezett. A nyugoti pályaudvaron ő felsége fogadására megjelent *Márkus József* főpolgármester és *Rudnay Béla* főkapitány magyar díszben, ott volt továbbá *Pulszky Garibaldi* helyettes üzletvezető, *Daroczy Rezső* felügyelő-állomásfőnök, *Pavlik Ferencz* felügyelő és *Krecsányi Kálmán*, detektívő ők.

A nyolcz kocsiból álló külön udvari vonat, melyet *Marchegiól* kezdve *Ludvig Gyula* főrendházi tag, a magyar királyi államvasutak elnöke vezette, pontosan a kitűzött időben, reggeli 5 óra 40 perczkor rohogott be a pályaházba. A közbűlő szalonkocsiból ő felsége szállt ki tábornoki egyenruhában, katonai köpönyegben. Legelőször *Ludvig Gyula* államvasuti elnök-igazgatóhoz fordult, a kinek megköszönte, hogy a vonatot személyesen vezette, majd a gödöllői vadászatról beszélgetett vele. — Ezután *Márkus József* főpolgármestert szólította meg:

— Itt is olyan abnormis tél van, mint Bécsben?

Az igenlő válasz után a király azt kérdezte:

— Van-e sok munkanélküli Budapesten?

— Igen, felség, válaszolt a főpolgármester, de nem olyan sok, mint a hogyan híresztelik. Ezeken is segíteni igyekszik a kormány, a főváros és a társadalom.

— No, ezt örömmel hallok, mondotta a király.

Katonás bucsu után a király az udvari váróterem áthaladva hűtőjába ült és a budai várba hajtott. A király kíséretében érkeztek gróf *Paar* Ede lovassági tábornok és *Bolfras* tábornok, főhadsegédek; *Pildik* alezredes és *Hönel* lovag korvetkapitány, szárnysegédek; herceg *Lichtenstein* Rudolf első főltvármester, *König* Károly a kabinetiroda főnöke, dr. *Keszli* udvari orvos s az egész udvartartás személyzete. A ki-

rály február 19-ig marad Budapesten s itt időzése alatt két napot Gödöllőn tölt, a hol vaddisznóra fog vadászni.

### SZINHÁZ.

\* **A testvérek.** Ez a címe színházunk legközelebbi ujdonságának, mely már holnap színpadra kerül. *Laczkó Andor* erős színekkel, kissé szocialis izzel festi az elbukott leány és proletár bátyjának szomorú történetét. Alakjai igazi hus és vérbőlvalók, kiket nagy hatással szólaltat meg a szerző. A hatásos jelenetekben gazdag színművet a vidéki kritika nagy elismeréssel méltatta és dicsérőleg nyilatkozott a darab szépségeiről. A darabot szombaton megismélik.

### UJDONSÁGOK.

\* **A közigazgatási bizottság ülése.** Debreczen város közigazgatási bizottsága tegnap délután *Puky Gyula* főispán elnöke alatt ülést tartott, melyen a város múlt hónapi állapotáról olvastak fel jelentéseket az egyes szakreferensek. A polgármesteri jelentés szerint a debreczeni rendőrség a múlt hónapban letartóztatott: lopásért két, csalásért egy és rendőri kihágásért 256 egyént. Ezekből átadtak a kir. ügyészségnek 3, megbüntettek 256 embert. A városból eltolonczoltak 73-at, a városon keresztül 64 egyént, míg kényszerutlevéllel 26 egyént látott el a rendőrség. — A város múlt havi iparügyéről szóló jelentés szerint a főkapitányság mint elsőfoku iparhatóság, 31 egyént látott el iparigazolványokkal. Ezen iparigazolványok kiadása alkalmával 350 korona folyt be a város házipénztárába. Munkakönyv 48 darab, ideiglenes bizonyítvány egy sem adatott ki. — A katonai létszámról vonatkozó jelentés szerint cs. és kir. közshadseregbeli a múlt hónapban 1443 ember és 502 ló, honvédségi pedig 947 ember és 443 ló volt Debreczenben. Mint átkelő beszállásoltatott 1 törzstiszt és 7 főtiszt. Utóállított 2 idegen egyén.

\* **A városháza disztanácsterme** Régebben és több ízben irtunk már arról, hogy a mérnöki hivatal új tervet és költségvetést készített a városháza nagytanácstermének átalakítása és kibővítésére nézve. Ugyanakkor részleteztük is a tervezetet, amely szerint a nagytanácsterem a városház emeletének mostani oszlopcsarnokával bővülne ki az udvar felé. Elátnák a nagytanácstermet mellékhelyiségekkel, mint ruhatárral, könyvtárral, társalgó, sőt buffet helyiséggel is. A terem miatt a mostani fölépcső eljáratot lerombolnák s szemben a kapuval új és díszes lépcsőházat készítenének, a mi természetesen a mostani udvarból venne el egy kis részt. A disztanácsterem terve és költségvetése most lett egyszerre aktuális. Azzá tette a törvényhatósági bizottsági tagok számának a közeljövőben bekövetkező felemelése. A terem most is kicsiny, ha pedig a bizottsági tagok száma százzal megszorodik, akkor meg éppen nem lesz

alkalmas arra, hogy a törvényhatósági bizottsági tagokat teljes számban befogadhassa. A városházán tehát érkezettnek látták az időt arra, hogy a városháza nagytanácstermének fentebb részletezett átalakítási munka és költségvetés-tervezetét tárgyalás alá vegyék. *Puky Gyula* főispán e célból összehívta a város építési bizottságát, a mely február 7-én, délután három órakor tartandó ülésében tárgyalja az új disztanácsterem ügyét.

\* **Iskolák a mult hóban.** *Csánky* Viktor kir. tanfelügyelő a tegnapi közigazgatási bizottság ülésén a következő jelentést terjesztette a bizottság elé. A tankötelesek egészségi állapota — ugymond a jelentés — általán véve kielégítő volt, csupán a *Rákóczi* utczai ev. ref. leányiskola záratott be egészségügyi szempontból, egy ott működő tanító gyermekének ragályos megbetegedése folytán. A közoktatásügyi miniszter egy leiratáról tesz jelentést a tanfelügyelő, melyben a miniszter a debreczeni kereskedő társulat által felállítandó polgári iskola ügyével foglalkozik. Az országos ifjusági tornaversenyek eddig 5 évenként tartattak. A miniszter most leiratban értesítette a tanfelügyelőt, hogy mivel egyes osztályok ilyen módon a versenyről elmaradtak, jövőre minden 4-ik évben tartanak országos ifjusági tornaversenyeket.

\* **A konfidens szolgálja.** Egy nő lép az orvosi váróterembe. Az ott levő szolgálóhoz fordulva.

— A doktor ural beszélhetek?

— Milyikkel óhajt nagysád beszélni, az idősebbikkel, vagy a fiatalokkal?

A hölgy egy pillanatig gondolkodik, mire a szolgáló közbeszól:

— Kérem, mid a kettő házas.

\* **Börtönügyek.** A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén *Horváth* István kir. alügyész tett jelentést a börtönügyekről. December hó végével fogva maradt 136 férfi, 23 nő. Január hó folyamán ezekhez jött 59 férfi és 12 nő, elment 67 férfi és 15 nő, így január végével maradt 121 férfi és 27 nő, kik összesen 4696 napot töltöttek a börtönben. A napi létszám a múlt havihoz arányitva némi apadást mutat. Rabmunka kereset volt 780 korona 59 fillér.

\* **A lakás fölmondása.** Az új perrendtartási törvényjavasló szabályozza a lakás és más bérelti helyiségek fölmondásának eljárását. A törvényjavasló szerint a bérlő is, a bérbeadó is csak a helyiség után illetékes járásbírósnál adhatja be a fölmondást. A fölmondási határidőt ezután is helyhatósági szabályrendelet állapítja meg. A határidő után beadott fölmondási előterjesztést a bíróság azonnal elutasítja. A törvény nem enged meg semmiféle pótlást, mert a pórt a lehető leggyorsabban le akarja bonyolítani. A bíróságnál előterjesztett fölmondás ellen a kézbesítéstől számított nyolcz nap alatt meg kell tenni a kifogásokat, különben a fölmondást végrehajtják. A fölmondást a házfelügyelőnek is kézbesítik. Ha nem tudják kézbesíteni, a bíróság ügygondnokot nevez ki. A tárgyaláson csak azt vitatják, hogy érvényes-e a fölmondás s csak olyan bizonyítást engedhet meg a bíró, amelyet nyolcz nap alatt befejezhetnek. Az ítéletet azonnal végrehajtják s csak a birtokon kívül lehet nyolcz nap alatt fölébbezni. A fölbebeszési bíróság a végső fórum, amelynek

ítélete ellen nincs apelláta, nincsen revízió, sem pörújítás. Királyi közjegyző uton is föl lehet mondani, de csak a kerületben lakó közjegyző utján. A törvényjavaslatban megállapított eljárás csaknem mindenben meg egyezik a Pest városának 1868-ban kiadott lakbérleti szabályzatában megállapított eljárással.

**\* A hamis pénzgártó gépek figyelmébe.** Néhány nap előtt megírtuk, hogy a hadházi csendőrség nyomára jött annak, hogy Debreczenből valami parasztember jár a vidéken s olcsópénzért hamis bankókat gyártó gépeket ajánl megvételre. A hiszékeny és léprement emberektől felveszi az előleget és azután tovább áll, úgy, hogy a félrevezetett emberek bottal üthetik a nyomát az ügynöknek, a pénznek, de a gépeknek is. A hadházi csendőrség Debreczenbe jött kutatni az ügynök után s Varga Antal homokkerti lakos személyében fel is fedezték a szédelőt. Az ipsét a debreczeni rendőrség felelősségre vonta, megbüntette s végleg kitiltotta Debreczen város területéről.

**\* Egy jótékony urnó halála.** Debreczen város egyik előkelő családját súlyos gyászcsapás érte özv. Göll Nándorné halálával. A 64 éves matróna, a ki 14 éven át élt özvegyen, több debreczeni előkelő családdal állott rokoni összeköttetésben és halála sok helyütt mély részvétet keltett. Az elhalt matróna mintaképe volt a szerénységnek és csak jószívűsége szárnyalta túl szerénységét, de ezt is úgy gyakorolta, hogy nem tudta a bal kéz, mit tesz a jobb. A haláleset alkalmával a család a következő gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk feledhetlen jó anyáknak, anyósunknak, nagyanyáknak és nagyénéknak, özv. Göll Nándorné szül. Mőzer Máriának f. hó 5-én reggeli 4 órakor életének 64-ik, özvegyiségének 14-ik évében rövid szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 7-én délelőtt 10 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a szent-Anna-utcai temetőben lévő családi sírboltban nyugalomra tételre. Az engesztelő szent miseáldozat ugyanakkor fog érte az egek Urának bemutatni. Debreczen, 1902 február 5. Gyermekai: Tóth Béláné sz. Göll Irma, Szabó Miklósné sz. Göll Anna. Vejei: Tóth Béla, Szabó Miklós. Unokái: Tóth Emil, Iruska, Annuska, Erzsike, Szabó Lajos, Nándor, Anikó, Miklós. Csanak Józsefné férjével és gyermekeivel. Lucich Károly nejevel és gyermekével. Az összes rokonok nevében is.

**\* A debreczeni kölcsönös segélyező egyesület igazgatósága elhatározta,** hogy az új tagok jelentkezése még mindig tart, — az ujonnan váltott könyvek után f. hó 15-ig a tagok késedelmi díj fizetése nélkül vétetnek fel.

**\* Kovács-féle Kószorúgyász gyorsan** elmulaszt mindennemű hűlésből származó rheumát, szaggatást fogfájást stb. Kapható kis üveggel 35 kr-ért, nagyobb és erősebb hatásúval 80 kr-ért. L. Kovács Nándor gyógyszerésznél a Fehér Hattyu gyógyszerárban.

**\* Tűz vigyázatlanságból.** — Schwartz Bernát azt a vigyázatlanságot követte el, hogy a szénával telt szinbelámpással ment be szombaton este. Alig helyezte el a lámpát, az abban levő petroleum felhobbant s mint egy tüzláva folyt szét a gyulékony anyag. Szerencsére a széna kevéssel távolabb volt felhalmozva, aztán meg Schwartz Bernát sem vesztette el lélekéberségét, gyorsan lapátot ragadott és földet hányt az égő petroleumra s csakhamar eloltotta. Az esetről értesült rendőrség ez ügyben megindította a vizsgálatot.

**\* Nem látja, hogy pesti vagyok?** Valamelyik népesebb kávéházba bebukkant ma délután egy csizmás alak. Külsőjére nézve lókupecz volt, adta is szörnyen a bankot. A kiszolgáló pinczér előzékenyen vette körül, teljesítette minden kívánságát, de úgy látszik, a vendég nem nagyon volt megelégedve. Talán az nem tetszett neki, hogy a kávéház közönsége renitesekedett s nem rohan üdvözlésére.

Azért odakiáltotta magához a pinczért: — Hallja maga, nem tudja, hogy én pesti ur vagyok?

— Rögtön láttam, nagyságos ur, — hangzott a válasz.

— Miből! — érdeklődött tovább a vendég.

— Hát abból, hogy a tenyerébe tettszet fujni az orrát.

**\* Debreczen egészségügye.** Debreczen város egészségügyéről Sárváry Gyula t. főorvosnak a tegnapi közigazgatási bizottsági ülésen történt jelentése szerint a múlt havi egészségügyi viszonyok kedvezőbbek voltak mint december hónapban, amennyiben a ragályos betegségek száma csökkent és kevesebb haláleset is fordult elő. A megbetegedések nagyobbára lobos és hurutos bántalmak következtében történtek. A járványos brtegségek miatt zárva tartott homokkerti ovoda és a nőegylet által fenntartott árvaház megnyitott január hó elsejével. A múlt hónap népesedését a következőkben jelenti a főorvos. Született összesen 104 fi és 110 nő, összesen 214, meghalt 72 fi és 88 nő, összesen 160. Házasságra lépett összesen 69 pár. A kórház betegforgalma a múlt hónapban így alakult: Január hóból átjött 229, februárban jött 317, elbocsáttatott 240, meghalt 20, maradt tehát 286 egyén.

**\* Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férjnek, nevelő apának, apósnak és áldott emlékü jó rokonnak néhai polgár Boruzs Istvánnak f. hó 5-én éjjeli 3 órakor, életének 75-ik, holdog házasságának 45-ik évében 6 évi betegség, de különösen 2 évi súlyos betegség után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 7-én d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a régi Möricz-telep 10. sz. házából a nagytemplomban tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tételre. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1902. február 5-én. Bánatos neje: Özv. Polg. Boruzs Istvánné szül.

Kokas Erzsébet. Nevelt leánya: Nagy Juliánna férjével Polg. Főríz Mibálylyal. Gyermekai: Juliánna férjével Polg. Pósalaky Antallal, Mihály, József és Ferencz. Sógornője: Polg. Özv. Nagy Ferenczné Temesvári Sára gyermekeivel. Valamint számos rokonok nevében is. Áldás és béke poraira! A temetést Gebauer K. tem. intézete rendezi.

**\* Igjunk** szénasavval telt telt ehesi ártózi forrásvizet, vegyriszta, legjobb, leg-egészségesebb, legfűdösebb ital. Ládákban házhoz szállítva félliterenként 4 fillér, szénasav nélküli ivóvíz másfél literes üvegként 8 fillér. Kapható mindenütt. Főraktár Piao, 7.

**\* A múlt havi adóügyek.** Debreczen város közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén a városi adóügyekről a következő tételeket jelentette Simonffy Imre polgármester: A lakosság állami adó fejében január hónapban befizetett 33,344 korona 16 fillért; 28 és 37 százalékos pótdadó fejében befizettek 7486 koronát és 84 fillért. Utadoban 3979 korona 08 fillért, ebadóban pedig 88 koronát fizetett be a polgárság.

**\* A Korona Takaré- és Hitel- szövetkezet** 1902. évi január hó 1-én megnyitotta a 2-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piac-utca 6. szám alatti helyiségében esz- közőhetők. Minden törzsbetét után hetenként 1 korona fizetendő. Az intézet előnyei: törzsbetétei 6 százalékos jövedelmeznek, kötelező hetibefizetésekkel előmozdítja a takarékoságot és hogy minden törzsbetét után 200—260 korona kölcsön igényelhető. Kölcsönök adatnak, kezesség mellett betáblázásra és biztosítékul elfogadható értékekre. Az első évtársulatra beiratkozott 742 tag, heti 3572 korona befizetéssel. A befizetett tőke 163048 korona. A szövetkezetbe ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül lehet belépni.

**\* MÁV. altiszti kör mulatsága.** Ma tartja a debreczeni MÁV. altiszti kör teli táncvigalmát az ujonnan épült állomás I-ső és II-od osztályu, ez alkalomra való- ságos teliérté átalakított termeiben. Az estély iránt az egész városban oly nagy az érdeklődés, hogy a farsang egyik leg- sikerültebb mulatságának ígérkezik.

**\* A lelkiismeret szava.** Egy kis városkában az a szokás esős időben, aki templomba megy, esernyőjét a templom ajtóban helyezi el addig, amíg ajtatóskod k és prédikációt hallgat. A misap a pappal meg- esett az a kellemetlen dolog, hogy amíg az istentiszteletet végezte, addig eltűnt az esernyője. A következő vasárnap a prédikáció után a szószékről így szólt híveihez:

— A múlt vasárnap valaki tévedésből elvitte az esernyőmet innen a sekrestyéből. Ha esetleg most, egy hét múlva visszahozta az esernyőt: az éjjel dobja be a kertembe s nem haragszom rá; szívből megbocsáj- tok neki, mert hiszen emberek vagyunk s miadnyájan tévedhetünk.

Másnap reggel a pap — negyvenhat esernyőt talált a kertjében.

**\* Műkedvelő előadás Kabán.** A kabai olvasó-egylet f. hó 2-án igen siker- rült, táncszal egybekötött műkedvelői elő- adást tartott. Színre került Szomaházy Ist- ván *Szerelmi Napló* című vígjátéka és a Mozgó fényképek. A szereplők közül Bartha Rózi és Ilonka tűntek ki, mindketten siker- rült játékot produkálva. A közönség zsufo- lásig megtöltötte a termet és mindvégig legnagyobb érdeklődést tanúsított a szerep- lők iránt. Előadás után táncz volt kiválóan kivirradtig.

**\* Többet dutyiban, mint szabadon.** Zilah Mária és a debreczeni bűnügy kóterjei úgy látszik, örök hűséget esküdtek egymásnak, mert egymás nélkül létezni nem tudnak. Zilah Mária volt az, aki a múlt évnek kétharmad részét börtönben töltötte. Alig szabadult ki, eltolonczolták B. Ujvárosra, ahonnan már másnap újra visszatért és egy-két napi szabadság után ismét elfoglalta kedvenc helyét, a női szakasz egyik zugát — a börtönben. Néhány napja csak, hogy szabadon eresztették és tegnap újra elfogták. Szórakozottságától tért be a Hatvan-utca 9-dik szám alatt lakó Róth Mártonné lakására s a folyosón lévő szenes vasalót elemelte. Mert szórakozott volt, a szenes vasalóból a tüzet oly gyúlékony anyagok közé ütötte, ami tüzet fogott. A tüzre figyelmesekké vált ház népe még idejekorán utólrta a tolvaj asszonyt és elvették tőle a vasalót. Zilah Mária egy rendőr pártfogására bízták, ki a központra kísérte. Így került vissza a dutyiba.

### A nőegylet vigestélya.

Debreczen, február 6.

A debreczeni jótékony nőegylet igen sikerült vigestélyt rendezett tegnap éjjel a Bika szálloda nagytermében. A szép számban megjelent előkelő közönség díszesen felcizomázott és minden fajta, minden színű sátrakkal ellátott nagyteremben valóságos elítél-képet nyújtott. Mintha a város szépeit válogatták volna össze erre az alkalomra.

A toillettek páratlan fényesek voltak, de mindezek a fényűzések nem jelentik azt, hogy maga a vigestély nem lett volna a legsikerültebb mulatságok egyike. A *M. gyári* testvérek kitűnő zenekara valósággal remekelt ez alkalommal és a közönség a vigestélyt minden tekintetben vígan töltötte.

A megjelent hölgyek névsorát a következőkben adjuk.

**Asszonyok:** Veressné Szathmáry Teréz, özv. Gerson Ödöné, dr. Irinyi Istvánné, Miskolczy Lajosné, Kolbenhayer Kalmánné, Tóth Auréliáé, Hutiray Béláné, Brunner Edené, özv. Béressy Sámuelné, Komlóssy Arthurné, Szabó Kalmánné, Dobi-cki Sándorné, Bernáth Eleménné, Berger Jenőné, özv. Berger Vilmosné, Benyáts Emilné, Hubay Alajosné, Szücs Jánosné, Bernáth Lajosné, dr. Vass Antalné, Wolff Jánosné, özv. Szikszay Istvánné, özv. Jóó Istvánné, König Antalné, Fráter Zoltánné, Bészler Károlyné, Lösch ezredesné, özv. Lederer Miksáné, Bosznay Istvánné, dr. Kovács Józsefné, dr. Körössy Kalmánné, özv. Bay Gáborné, dr. Ujfalussy Józsefné, Pünkösty Ferenczné, Brüll Oszkárné, Szunyogh Zoltánné, Miskolczy Jenőné, Szilágyi Imréné, Lestyán Adorjáné, Bay Bertalané, Szalay Józsefné, dr. Kemény Mórné, Kaszanyitzky Andorné, dr. Ujfalussy Dezsőné, özv. Demokos Kalmánné, Kovássy Ákosné, gróf Bethlen Sarolta, Strada Gyuláné, Jámhor Jánosné, Budaházy Albertné, Szunyogh Sándorné, Szabó Miklósné, dr. Szász Adolfné, Orosz Endréné.

**Lányok:** Benyács Erzsike, Mikes Mádi (Nagybánya), Hubay Margit, Szücs Margit, Bernáth Gizella, Jeney Szabó Iona, Hutiray Palika, Kuthy Anna, König Margit, Szabó Margit, Fráter Irma (Álmosa), Fehér Margit, Ujfalussy Mariska, Bosznay Ius, Draveczky Jolán, Bay Iona, Szilágyi Margit, Kőlcsey Anna, Krey Margit, Bőszörményi Anna, Kemény Irke, Derzsi Emma, Klebersberg Valéria grófné, Budaházy Gizzi, Szunyogh Lili, Szunyogh Margit, Szabó Erzsike, Boross Jolánka (Szatmár), Pünkösty Margit, Szunyogh Olga, Miskolczy Eta.

## TÁVIRATOK.

### Tisza István nyilatkozata.

Budapest, február 5. A képviselőház mai ülésén Zboray interpellációja után Tisza István gróf személyes kérdésben kijelenti, minthogy Zboray beszédében rejtett tendenzia van: mint gentleman becsületszavára mondja, hogy lemondásában kizárólag az akkori levelében említett motívumok vezették, kijelenti, hogy bankügyeiben a jóban, rosszban őt illető felelősséget elvállalja, ha tudta volna a bank bekövetkezett állapotát, a gyanúsításokkal szembe szállva is megmaradt volna állásában, ha pedig bárki ezek után kételkednék szavaiban: leggaládabb, legperfidebb, leggyalázatosabb rágalmazásnak minősíti.

Zboray azt feleli, hogy elfogadja Tisza becsületszavát, de a felelősség emlegetése felesleges, mert arra a törvény kötelezi.

### Hét álarozos rabló.

Budapest, február 5. Kecskeméti vakmerően elkövetett rablás tarta izgatottságban, melyet hét álarozos rabló követett el egy gazdag özvegy asszony ellen. A hét álarozozott rabló először a cselédséget fegyverezte le és kötözte össze, azután az urnó szobájába tört. Özv. Herediné kétségbeesett segélykiáltására segély nem érkezett, a rablók őt is megkötözték, szobáját felkutatták s mintegy ötezer korona készpénzt magukhoz véve nyomtalanul eltűntek.

### A béke-akozió meghiusítása.

London, február 5. A londoni reggeli lapok egyetértenek abban, hogy a németalföldi jegyzék kezdettől fogva bal lépés volt és más választ lehetetlen volt reá adni. A „Morningpost” azt mondja, hogy Anglia annektálta a két köztársaságot, tehát érthetetlen volna a békekötés. A lap megjegyzi: Mindnyájan nagyon jól tudjuk méltányolni azokat a körülményeket, a melyeken a németalföldiek rokonszenve alapszik. A Daily News azt írja, hogy Lansdowne válaszána stilusa és hangja kifogásolja, de azért mégis sajnálja, hogy visszautasítja Németalföld ajánlatait. — Valamit ugyan eredményezett ez a barátságos eszmecsere és a németalföldi kormányt rendkívüli elismerés illeti meg annak megindításáért, de most arra volna szükség, hogy az angol kormány kötelező nyilatkozatot tegyen a hatalom azon birtokosaira nézve, a kikkel tárgya ásbá lép.

### A Concordia halottja.

#### Megtalálták a tűzoltó holttestét.

— Távirati tudósítás. —

Két hete éppen, hogy kigyuladt a Concordia malom soroksári-úti telepe. A borzalmas tűzvész több millióra rugó

kárt okozott a társaságnak, de életét veszítette az oltási munkálatoknál két bátor tűzoltó is, akiknek tetemét eddig megtalálni nem sikerült. A telep még mindig füstölög, itt-ott lángok is csapnak elő és sok munkáskéz napok óta takarítja el a romokat, hogy a két hősi halált szenvedett tűzoltó tetemét fölszínre hozzák. Munkájukat ma némi siker koronázta. A romok alól ma előkerült egy törzs, rajta a tűzoltói kabát foszlányaival, az egyik tűzoltó épen maradt testrésze. A szomorú fölfedezés mélyen meghatotta a jelenvoltakat. A kérges tenyerű napszámos-emberek szemében is fölcillant egy könny, néhány percze megszűnt a munka, az emberek lemorzsolgáltak egy Miatyánkot s aztán neki fogtak a további munkának, tovább ásnak, tovább keresnek.

A tetem feltalálásáról tudósítónk a következőket jelenti:

A Concordia füstölő romjai között napok óta folyik a takarítás. A munkások, akikre egy városi tűzoltó és egy rendőr ügyel, lebontották a bedőléssel fenyegető falakat s ma reggel a második tűzfal irányában dolgoztak. A harmadik ablak közepében eltávolították a darabokra törött gépalkatrészeket. Nyolcz óra fele Harcsa János napszámos hangosan felkiáltott:

— Csatot találtam emberek, a tűzoltó lehetett!

Az emberek abba hagyták a takarítást. Telefonon jelentést tettek a központi tűzrésznek és a főkapitányságnak. Néhány percze cél később mindenünnen előrobogtak a bérkocsik, a melyek a hatóság embereit hozták. Megjelent Haralinszky rendőrorvos, Jakab fogalmazó, Janicsek tűzfelügyelő és Blaschek segédtsizt. Igen sok tűzoltó is jött ki a hir hallatára, hogy önszemükkel láthassák szerencsétlen bajtársaik tetemét.

A bizottság utasítására a munkások óvatosan ástak, kerestek tovább. Csakhamar előkerült egy sisak, a czimer, a jelzőlánc és egy bórdarabka a tűzoltó-öv közepéről. A munkások a kezükkel kotorták a füstölő pernyét, a péppé égett lisztmaradványokat s ismét előkerült egy gomb, majd egy darabka ember csont.

Mindenki visszafojtotta a lélekzetét. Nagy feszültséggel várták az elkövetkezendőket. Most az egyik munkás egy borzalmasan összeégett koponyát emel ki, mellette találnak egy kezét s egy lábszárát. A hus foszlányokban lóg a kormos csontokon s a mint hozzáér a munkások keze, leválk a csontról, két lépéssel arébb emberi törzs fekszik hanyatt dölve, összerongyolódott, itt-ott kiégett tűzoltói bluz van rajta.

A körülállókon nagy megindultság vesz erőt. Perczekig nem történik semmi. Hangtalanul, szótlánul állanak a szörnyű látvány előtt, a mikor egyszerre a távolból jajgató női kiáltás hallatszik:

— Az uramat akarom látni, erőszakkal hozzát!

— Látni akarom az uramat, az édes jó uramat!

Sz milkó tűzoltó özvegye a nő, a ki mindennap reggel eljött az apjával és egyre

este, várta, hogy mikor találják meg az urát. A hatósági emberek azonban ma reggel, a mikor már sejtették, hogy megtalálják a holttesteket, az asszonyt eltávolították a kutatás helyéről.

A rendőrök intézkedésére gyalult faládát hoztak. Abba óvatosan beletették a törzset, a koponyát, a melyben épen maradtak a fogak, a csontrészeket s a többi ott talált dolgot, rátették a födelét, beszögezték, lepecsételték és azt írták rá:

"Állítólag Szmilko tűzoltó holtteste."

E közben előállott egy szomorú fekete festett kócsi. Arra ráemelték a tetemet magába záró ládát s a kócsi mérsékelt sebességgel kihajtott az üllői-úti honczani intézetbe. Ideiglenesen itt őrzik a holttestet.

Hogy kinek a holttestét találták meg, azt egyelőre bizonyossággal nem állapították meg. Dala József tűzoltó, abból, hogy a tetem mellett egy szoporka-kulcsot leltek, azt következteti, hogy a tetem Szmilko holtteste. Szmilko volt ugyanis az, a ki Molnár és Chlavacska tűzoltóval, valamint a szintén odaveszett Herczeggel elsőnek támadta meg a tüzet. Molnár rosszul lett, de előzőleg a kulcsot Szmilkónak átadta. Nem lehetetlen, hogy Dalának igaza van. Csakánnyát, amelyet biztosan fölismerhettek volna, még nem találtak meg. A morgueban legközelebb összeülő hatósági bizottság közelebről veszi vizsgálat alá a tetemet s lehet, hogy egyéb ismertető jeleket fedezhetnek fel rajta.

Szmilkóné egyébként a rendőrséget megkérte az iránt, hogy a bíróságnál indítsa meg a holtta nyilvánítási eljárást.

A füstölgő romok között a munkások dolgoznak tovább.

## FARSANGI NAPTÁR.

— Mikor mulat Debreczen? —

- Február 6-án. Vasuti altisztek bálja.  
 " 6-án. Városi-dalegylet dalestélye.  
 " 8-án. Jogász és Tisztviselő-Kör tánczestélye.  
 " 8-án. Stern József és Testvére kefégyár személyzetének tánczvigalma a Margit dísztermében.  
 " 8-án Csizmadia társulat tem. egyletének mulatsága.  
 " 9-én Schaff jelmezestélye.  
 " 15-én. Fillér-Egylet teaestélye.

## CSARNOK.

### A tenger fia!

— Regény. —

Írta: **Rudyard Kipling.**

Angol eredetiből fordította:

**Szabenyi József.**

(Folyt.)

— Nagy halak, ezer meg ezer, aztán valamennyi tetves felelt Harvey. Hogy megy a játék?

A kis Penn álla leesett.

— Nem az ő hibája, mondta Salters bácsi, Penn siket.

— Sakkoztak ugy-e? kérdezte Dan, amint Harvey, kezében párolgó kávéval a födelzetre ért. Ez legalább fölment bennün-

ket ma este a tisztogatástól. Nekik kell csinálni Az öreg igazságos ember.

— A két fiu meg azalatt egy dézsára való csalétket készít elő, mondta Troop, a kerekét saját izlése szerint forgatva.

— Most akkor inkább tisztogatok apám.

— Nem kétlem, de még sem lesz ugy. Tisztításkor, tisztítani! majd Penn dobálja fel, mialatt ti ezt végzitek.

— Mi az ördögbe nem szóltak ezek a fiuk, hogy halra bukkantál? mondta Salters bácsi — helyéhez csuszva a padon, az asztal előtt. Ez a kés életlen, mint a bot, Dan!

— Ha horgany vetés sem ébreszti föl, akkor legjobb volna, ha egy külön fut fogadna a Salters bácsi magának, mondá Dan, amint a homályban a teknők körül bühelődött. Harvey, nem mennél le a csalétek után?

— Majd csak itt szedjük őket, mondá Disko Troop — és az annyit jelentett, hogy amint a többiek tisztítják a halat, a fiuknak a belek között kell turkálniok és az arra valókat kiválasztani. A horgokra fel kellett tűznie a csalétket, amint egymás mellett feküdtek a fedélzeten. És minden zsinegen volt harmincz-negyven horog, melyeket meg kellett vizsgálni és felcsalékezni alaposan, ugy, hogy le ne essék a kivetéskor. És mindez tudományt igénylő dolog volt. Dan a sötétben villámgyorsan végezte a munkát, míg Harvey össze-vissza szurkálta a kezét, ami még ügyetlenebbé silányította. Dan ujjain keresztül azonban szinte röpültek a horgok, mit kötöttü a vén lányain.

— Én már csalétkéztem horgot, fönn a partokon, mikor még járni sem tudtam, mondá Dan. Hej apám! Hány zsinéget csalétkézünk?

— Tán hármat. Siessetek!

— Mindenik háromszáz öl, magyarázta Dan; több mint elég, ha minden horog fog. Júj! Belecsusztam.

— Folyt köv. —

## SZINLAP.

Ma csütörtökön, „C” bérletben:

### Teréz kapitány.

Operette 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Vardeuil márki, ezredes — Szathmáry.  
 Teréz, leánya — — — Komlósy E.  
 Hermine, a márki huga — — — Szigeti L.  
 Philipp de Be Bellegarde, kapit. Székely.  
 Duvet, királyi közjegyző — Sziklay M.

Holnap pénteken, „A” bérletben, ujdonságul először:

### Testvérek.

Szinmű 4 felvonásban.

## ANATHERIN

Dr. Popp J. G. cs és kir. udv. fogorvostól Bécs XIII/6 a legegészségesebb a száj- és fogaknak eredménynyel küzd minden bántalmak és fájás ellen.

Csak valódi francia kék, címkevel, a anynyomással és cséggemmel a 2 kor. 80 fill., 2 K., 1 K., tokokban, nagyserűen tiszartitja a fogakat; habzó krémek ártalmasak, Fogpo 1 kor. 26 fill. Anatherin fogpaszta üvegdobozban 1 kor. 40 fill., csomagban 70 fill., fogplomba 2 kor., gyógyfűszaj pan 80 fill.

Kapható: gyógyszerárakban, Kcsntsek Géza, Szent-Érilyi Tivadar és máselőkelőbb üzletekben

## NYILTTÉR. \*)

### Szíves figyelmébe!

Dézi László volt társam azon kinyilatkoztatására, hogy értem semminéven nevezendő felelősséget nem vállal, tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Dézi László urat négy évvel ezelőtt mint kis iparost társul vettem magamhoz. Ő még akkor nem volt képesített ácsmester, tehát én értem akkor nem vállalhattott felelősséget és sem akkor, sem azután (két éve, mióta üzleti-társak lenni megszűntünk) — nem vettem igénybe az ő felelőssé.ét. Egyuttal felemlitem, hogy ugy helyben mint vidéken elvállalok szakmamba vágó mindenemű építkezéseket és javításokat, a leg-szolidabb árban.

Midőn ennek szíves tudomásul vételét kérem, esedezem a n. é. közönség szíves pártfogásáért.

Debreczen, 1902 febr. 6.

**Mezei Gyula**

képesített ácsmester  
Bundi-utca 15. sz.

\* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, miszerint Bécsben a fogászati és legújabb módszereket elsajátítottam és egy szakképzett fogtechnikust alkalmaztam.

## Fogászati — műtermekben készítek

Porcellán (venkins) arany, amalgam és cement töméseket (Plombéok)

### fogtechnikai laboratóriumomban

korona és hidmunkákat, (u. n. szájjpadlás nélküli fogakat) csapfogakat, műfogak- és fogsorokat.

Debreczen, 1902.

**Med. univ. Dr. Szász Adolf**

fogorvos, Széchenyi-utca 1. sz.

## Honi gyártmány.

Saját műhelyemben készült legújabb divatu izléses kivitelű

## — cilinderek —

3 frtől feljebb. Nálam vásárolt cilinderek vasalását mindenkor díjmentesen eszközölöm.

### Kemény és puha kalapok

tisztítását és átalakítását jutányosan teljesítem.

**Zachar J.** kalapos mester.

Debreczen, piacz-utca 4?. (Biedermann ház.)

1 kiló konyhai főző alma 12 krajczár,  
 1 kiló asztali esemege-alma 24 kr.,  
 1 kiló tiroli bőr kormos alma 44 kr.,  
 1 kiló különleges batul alma 56 kr.,  
 Carfiol darabja 15 — 16 és 18 kr.,  
 1 liter mènesi Siller bor 35 kr.,  
 1 liter kitünő magyarádi 6 bor 40 kr.,  
 Finom esemege-szőlő és vajonc körte napi áron kapható:

**Váray József kereskedésében,**

Piacz-utca, Városi-bérbáz.

## Apró hirdetések.

**Házasságközvetítő** kielőke-  
lőbb házak  
ban járatos, kerestetik. Ajánlatok: „Német”  
jelige alatt a kiadóba kéretnek.

**Széchenyi-utca** 25. ház el-  
adó, az utcai  
földszinti lakás kiadó. Simonffy-utca 35. számú  
ház eladó, az egész udvar kiadó. Értekez-  
hetni József kir. herceg utca 35. sz. alatt.

**Házat keresek megvé-  
telre** évi 600 korona fizetéssel. Czim a  
kiadóhivatalban.

**József kir. herceg- u.**  
egy ház május 1 től egész udvarral kiadó. —  
Czim a kiadóhivatalban.

**Keresek** építőmestert, ki telkemen  
részletfizetésre kisebbszerű  
házat építene. Czim a kiadóban.

**Egy** jó karban levő rövid zongora 150  
forintért eladó. Értekezhetni: Csapó-  
utca 22. szám alatt, a keresztépületben.

**Kiadó** lakás Csapó utca 22. sz. alatt  
egy kényelmes urilakás május  
1-re kiadó.

**Egy** teljesen tiszta udvari lakás, 3 szo-  
ba, 1 előszoba, külön padlás és mel-  
lékhelyiségekkel minden órán kiadó. Értekez-  
hetni Miklós-utca 21. a tulajdonossal.

**Köhögésnél** legjobb a Dr. Bur-  
ger Borsy-főe **Pe-  
metefü cukorka**  
Kapható Borsy cukrázdában és Jóna és Jóna  
urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

**Kiadó bolthelyiség.**  
A takaré- és hitelintézet csapó-utcai 4. sz.  
házában egy nagy bolthelyiség kiadó. Érte-  
kezhetni a vezérigazgatóval.

**1898. évi termésü** tisztán  
kezelt  
Magyarádi bort, Literenként 40 kr-ért ajánl.  
Bán Kálmán, Egyháztér.

**Fournirok** örlőcsek, faragványok-  
és lombfűrész deszkák  
Kaphatók a legolcsóbban NEUMANN és  
WEISZ festék- és petroleum nagykereske-  
dőknel Hatvan-utca 5.

**Eladó ház.** Debreczenben, a Hatvan-  
utca elején, piacshoz  
közel eső 8-ik sorszámu — 415 □ öl terü-  
letű — házastelek kedvező feltételek mellett  
Eladó. Értekezhetni lehet Hódy Bólánéval  
egyháztér, 17. szám alatt. Debreczenben.

**Kiadó** bolt Csapó u. 22. sz. alatt a  
Zenede mellett bolthelyiségek ki-  
adók.

**Kiadó** emeleti lakás, mely áll 6 szoba,  
elő- és fürdő-szobával több mel-  
lék helyiség, jó vizü vízvezeték és gázbe-  
vezetve azonnal kiadó. Széchenyi-utca 42.

**A timár-társulat** Hunyadi-utca  
1. számú  
házánál, a vendéglői helyiség a hozzá tarto-  
zandókkal május 1-re kiadó, esetleg ma-  
gán lakásnak is. — Értekezhetni lehet Pé-  
terfia 36. szám, társulati elnök Ekli Gáborral

**A tégláskertben** (3-ik járás)  
eladó 1341  
□ öl kitünő minőségű fekete szántó föld,  
melyen ujonnan épült, 2 szobából és konyhá-  
ból álló lakóház van. Értekezhetni a Debre-  
czeni Első Takarékpénztár titkárijánál.

**Kiadó lakás** emeleti udvari 3 szobás  
minden mellékhelyisé-  
gekkel Szent Anna utca 29 szám

**Szepesen** 17 nyilas tanyaföld gazda-  
sági épületekkel 6, avagy  
12 évre. Tóczós kertben 5 kat. hold 208 □  
öl kertiföld két lakóházzal, üvegházzal stb.  
5 vagy 6 évre haszonbérbe kiadó. Értekez-  
hetni Dr. Tüdös János ügyvéddel, a Debre-  
czeni Első Takarékpénztár ügyészi hivatalá-  
ban Kossuth-u. 3. II. em.

**Tea-vaj** Gróf Dezsefi Büdsszentmihályi  
uradalmából 1 klg. frt. 1.20.  
Kaphatók Czeglédy és Polgárnál.

**Eladó** 130 hektoliter kitünő minőségű  
1901 évi termésű érmelléki bor,  
Kiesinyben és nagyban. Hatvan utca 58. Ér-  
tekezhetni: Simonffy Gyulával.

**Szóda vizgyári** berendezés Ve-  
réb Lajosnál.  
Eötvös u. 6 sz. eladó.

Valódi Moskvai Karaván teák,  
Valódi Moskvai „Popoff”,  
Valódi Jamaika-rum,  
Valódi francia Pezsgők,  
Valódi francia likőrök,  
Valódi francia Cognac,  
Kitünő magyar Cognac,  
Kitünő magyar Tokaji-Asszúk,  
Kitünő magyar pecsénye-borok,  
Kitünő magyar asztali-borok,  
Kitünő magyar Tea-sütemények,  
Kitünő magyar Cukorka-spezialitások

**KONTSEK GÉZA**

ujjonnan berendezett üzletében,  
KOSSUTH-UTCZA 7

**Szemben a főpostával  
nagy I-ső emeleti  
utcai-lakás**

irodának is kiválóan alkalmas, továbbá  
**több bolthelyiség**

a Piacz-utcán kiadó.

Értekezhetni a hivatalos órák alatt a  
**debreczeni ipar- és kereske-  
delmi-bank ügyvezetőjével.**

**OTTHON CSINÁLJUNK**  
rumot

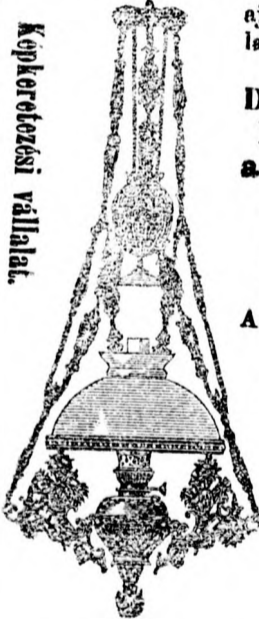
1 deka rum essentia . . . 10 fillér.  
Hozzávaló szesz . . . 1.76 fillér.  
Uvegért 8 fillért visszaszámítok.  
Chinai és orosz-teák nagy raktára  
**Deutsch Lajos.**  
A főposta mellett. Piacz-utca 38.

**Kaszanyitzky Endre**

Debreczenben, Piacz-utca 57.

ajánlja a legnagyobb vá-  
lasztékban és a legjutá-  
nyosabb árak mellett  
Ditmar, Brüner és  
hazai gyártmányu  
asztali és függő

Köpketelési vállalat.



**lámpákat,**

Astral-, Meteor-, Apolló-,  
Csoda-, nap-, villám, pet-  
róleum- és szesz Auer-  
gáz égőkkel Ugyasintén  
porcellán s angol fa-  
yengéltkező-, tea-, kávé-,  
moeca- és mosdó, valamint  
mindennemű asztali, cog-  
nac és liqueurös üveg kész-  
leteket, majolica bronz és  
china ezüst

ujdonságokat.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsantel-  
jesítettnek.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgál,

**Báli**  
**TOILETTEK**  
**tisztítása**



**Bejárat az utcáról.**



Debreczen, 1902. Nyomatott a város könyvnyomdájában

kifogástalanul  
**Hrabéczy Antal**  
kelfestő és vegytisztító intézetében  
eszközöltetik.  
**DEBRECZEN,**  
Széchenyi-utca 42. sz.